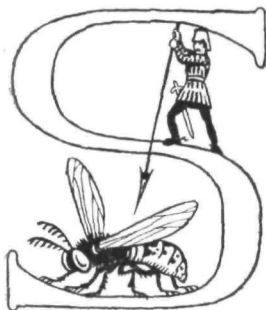

I. E. RUBIN:

Stepanove sanje.

Stepanu je bilo pet let, ko je prišel s svojo družino na Bled. O Bledu je pravila Stepanu teta še pozimi, ko sta skupaj zvečer pregledovala veliko knjigo, v kateri so bili naslikani sami lepi kraji, gorska jezera z vilami in cerkvicami in z gorami v ozadju . . .

Tuintam se je kazal nad skalami star strm grad, s trdnim obzidjem in z visokimi stolpi. Stepanova teta je vsako leto mnogo potovala in je prinesla vselej s seboj take knjige s slikami. Stepanu se je zdelo, da morajo biti tam nekje po svetu jako lepi kraji, kakršnih ni bilo naokolo njegovega doma. Teta je jako rada pripovedovala o njih in Stepan bi jo bil poslušal cele noči. Blagroval je teto, ki hodi po onih lepih krajih in je vprašal :

„Ali so tam tudi otroci?“

„Tudi,“ je odgovorila teta, „in celo jako mnogo otrok je tam. Okolo jezera so parki in travniki, tam skačejo in se igrajo, kolikor se jim ljubi. Pridejo od vseh strani, in se takoj seznanijo med seboj.“

Tako je pravila teta, in Stepan si je želel, da bi bil tam med onimi otroki na travnikih poleg jezera, da bi se tam seznanil s tujimi otroki.

„Mnogo lepih krajev sem videla,“ je rekla nekoč teta, „toda najlepši je Bled na Kranjskem. Tja pojdem tudi letos.“

Od tega dne je Stepan neprestano sanjal o Bledu. Videl je njegovo sliko v knjigi, ki jo je imela teta in se je zopet spominjal nanjo. Vedel je natančno, na kateri strani je ona slika in zdelo se mu je, da zna čitati ono besedo, ki je stala pod sliko. „Bled“ je stalo zapisano. Na sliki je bilo jezero obdano od vil, sredi jezera je bil otok s cerkvijo, ob jezeru pa se je dvigala strma skala in na nji grad z okroglim stolpom. Vedno je imel to sliko pred seboj in ko je gledal druge kraje, se mu je zdelo, da niso tako lepi, kakor Bled. Celo v sanjah se mu je pritaknilo, da je zagledal pred seboj jezero, otok, skalo, grad . . .

„Bled, Bled . . .“

Nekega večera se je izpolnilo, kar si je Stepan tako jako želel. Po večerji je papa vzel Stepanovo mlajšo sestrico v naročje in je rekel:

„Otroci, ako boste pridni, letos pojdemo na Bled.“

Stepanu so od veselja skočile solze v oči. Pogledal je neverjetno — toda papa se je držal resno in mama se je nasmejala:

„Pa morate biti jako pridni,“ je rekla.

„In jaz grem tudi z vami,“ je rekla teta.

Stepan sam ni vedel, kaj bi storil od veselja. Naslonil se je na stol in se je zamislil, kako bo na Bledu.

Od takrat so dnevi počasi potekali. Čakali so konec šolskega leta. Vanja, starejši Stepanov brat, ki je hodil že dve leti v šolo, in Anda, ki je

bila že v tretjem razredu, sta prinesla domov izpričevala. Izpričevala so bila lepa, in papa je naznanil, da kmalu odidejo. Zvečer je teta Stepanu povedala, da lahko sešteje na prste, kolikokrat pojdejo še spat, preden odidejo na pot. — Od tega večera je Stepan štel vsak večer — nazadnje je ostal samo še en prst. Drugi dan so odhajali.

Stepanova družina je štela sedem oseb: papa, mama, štirje otroci in teta . . .

Toda Stepanu se je zdelo, da potuje sam. Stal je ob oknu poleg tete in je gledal v svet. Vanja in Anda sta čitala napise, ki sta jih videla ob poti, teta je pripovedovala razne stvari, ljudje so polnili železniški voz in so zopet odhajali. Stepan pa je samo gledal kraje, ki so se vrstili zunaj ob železnici, primerjal jih je s svojo domačo vasjo in so se mu zdeli vedno lepši. Stepan se ni vozil prvič po železnici, ampak tako dolgo se še ni vozil nikoli. Vozili so se cel dan. Nепrestano je drdral vlak naprej in naprej, kakor da ni nikjer konca. Gore, vode, mostovi, tuneli — vse se je vrstilo drugo za drugim. Nazadnje je Stepan zagledal gore, ki so se mu zdele podobne onim, ki jih je bil videl na sliki okolo Bleda. Toda vlak je hitel naprej in Stepan je videl, da se je motil. Mnogo je gor na svetu in mnoge so si podobne. Šele zvečer, ko je že padal mrak na gore, se je hipoma vse izpremenilo, gore so se razgrnile, in teta je naznanila, da je Bled blizu. Stepanu je od radosti utripalo srce. Še dve postaji — in prikazalo se je jezero, otok, cerkvice, grad. Vlak je obstal. Stepan je skoraj pozabil, da je treba izstopiti, teta ga je prijala za roko in ga je odvedla s seboj.

Na kolodvoru je bilo polno ljudi turistov z nahrbtniki, s težkimi okovanimi črevlji in z dolgimi palicami. Prihajali so z visokih gor, in Stepan jih je začudeno gledal. Taki so bili, kakor jih je videl nekoč naslikane in kakor je teta pravila o njih: na klobukih so imeli polno planinskih rož. Drugi ljudje so bili tujci, ki so se pripeljali od vseh strani. Tudi otrok je bilo mnogo.

„S temi vsemi se bom seznanil tam na travniku ob jezeru,“ si je mislil Stepan. Teta ga je vedla za roko naprej, sedli so v kočijo in so se odpeljali. Ko so prišli na vilo, v kateri je bilo pripravljeno zanje stanovanje, je Stepan naenkrat začutil, da je jako truden. Časih je mislil, da pojde med otroke tja na travnik ob jezeru takoj, ko pride na Bled, sedaj pa so oči same lezle skupaj, kakor še nikoli. Teta mu je obljubila, da pojmeta takoj drugo jutro k jezeru — in Stepan je odšel spat. Spal je v tuji beli postelji in je celo noč sanjal o poti, po kateri so se bili vozili.

* * *

Tako je prišel Stepan na Bled in je našel vse, kakor si je preje mislil.

Zjutraj se je zbudil jako pozno, ko je solnce že visoko sijalo skozi okno. Čutil se je, da je spal tako dolgo. Zato je hitro izpil mleko in je odšel s teto k jezeru.

Šele sedaj je videl Štepan, kako krasno je tukaj. Pred njim je ležalo jezero mirno, tiho, komaj da se je videlo, kako se gibljejo kolobarji po njem, obsijani v jutranjem solncu. Po jezeru so plavali čolni tja proti otoku. Z otoka se je čul zvonec. — Ob jezeru so stale vile in lepa zelena drevesa so krožila breg okoloinokolo. Nad jezerom se je dvigala strma skala in grad na nji.

„Vidiš, tu na dnu jezera leži vtopljen zvon,“ je rekla teta, in Štepan je gledal v vodo in si je mislil, kako bi bilo, ko bi naenkrat zagledal vtopljeni zvon.

„Kdor zvoni tam na otoku s tem zvoncem, zve, ali se mu izpolni želja, ali ne,“ je pripovedovala teta, in Štepan je mislil, kako čudno moč mora imeti oni zvonec.

„Tam sredi jezera je nekoč utonil mlad grajski sin,“ je rekla teta, in Štepan je prijel teto za roko in si ni mogel misliti, kako more kdo utoniti v tako lepem jezeru.

„Ko bo razsvetljava,“ je rekla teta, „pojdemo ponoči na jezero in boš videl, kako lete rakete z gradu.“ Štepan je pomislil, kako lepo bo takrat, in ko sta prišla domov, je o tem pravil bratom in sestram.

Štepan se je počasi privadil Bleda in se mu je zdelo, kakor da je tukaj doma. Tudi z otroki se je seznanil in se igral z njimi skupaj, pri tem je skoraj pozabil na vse drugo.

* * *

Prišel je večer razsvetljave. Cel dan so bile ceste oživiljene, na vilah so se pokazale zastave, ljudje so prihajali od vseh strani.

Štepan je komaj čakal, da je zašlo solnce za gore in je nastal mrak. Papa je že dopoldne prinesel domov papirnate balončke, v katerih so bile sveče. Vanja in Anda sta bila cel dan nemirna in skoraj bi bila vse skazila, ker sta bila tako nestrpna. Niti na izprehod niso šli ta dan.

Nazadnje je prišel večer. Papa je razdelil otrokom balončke — sam je nosil največjega — in so odšli k jezeru. Na bregu je bilo polno ljudi. Po jezeru so že plavali čolni z razsvetljenimi balončki. Svetili so se v vseh različnih in mešanih barvah. Tam po bregu jezera so se svetile vile; niso bile kakor podnevi; zidovje se skoraj ni videlo, samo okna so se kazala skozi noč, okoloinokolo obdana od luč. Pri nekaterih so bile cele ograje od samih svetlih balončkov, in ves razsvetljeni breg se je svetil v jezerskih vodah.

Štepan je sklenil roke, ko je zagledal vse to, tako čudno krasno se mu je zdelo. Vstopili so v velik čoln, ki je bil okoloinokolo obdan od razsvetljenih balončkov. Balončki so bili obešeni na zelenih palicah in na žicah in so se nemirno gugali, kakor se je zibal čoln. Vseokrog je bilo polno takih čolnov, vsi polni balončkov, polni ljudi in otrok. Papa je prižgal sveče v balončkih in jih je obesil na žico poleg drugih, da je bilo še lepše videti.

V čoln je stopilo še nekaj ljudi in čolnar je odrinil od brega. Stepan je stal sredi čolna in ni vedel, kam bi se obrnil, kaj bi gledal. V čolnih, ki so ostali na bregu so se še zbirali ljudje, njih čoln pa se je že pomikal po jezeru. Naenkrat je Stepan zapazil, da se tudi od drugih strani bližajo čolni in da jih je vedno več. Nekateri iz čolnov so bili zelo lepi, čisto beli, kakor sneženi, drugi so bili rdeči, drugi zeleni. V enem so sedeli beli vitezi, v drugem je bila rdeča Kapica, v tretjem je sedela jezerska vila, obdana od povodnih možičkov. Stepanu se je zdelo vse to, kakor bajke, ki jih je pravila teta. Anda je ploskala z rokami in vedno kazala: glejte! . . . Vanja je vedno izpraševal papana, kaj je to in ono. Stepan ni izpraševal, samo čudil se je. Naenkrat je zaigrala godba na jezeru Bil je tam tako velik čoln, da so bili vsi godci na njem . . . Čoln se je pomikal naprej in godba je igrala. Okolo velikega čolna so plavali drugi manjši. Ljudje, ki so sedeli v njih so veselo klicali. Množica na bregu je še vedno polnila nove čolne.

Naenkrat se je zasvetilo v noči. Stepan se je nehote obrnil: na bregu je letela raketa v zrak. Visoko visoko je šla tja do razsvetljenega gradu nad skalo, tam se je razletela in je v podobi zvezd padala nad jezero. —

„Jeej!“ se je čudila Anda in je sklepala roke. Vanja je zopet izpraševal papana, Stepan pa je samo stal sredi čolna in je gledal z velikimi odprtimi očmi. Komaj se je ozrl, da bi zagledal kje je otok s cerkvico, kje je oni grič, kamor je hodil s teto vsak dan, kje je njih vila — že je zopet šinila nova raketa v zrak; razletela se je z glasnim pokom in je padala nazaj nad jezero. — Godba je zopet igrala, za godbo se je slišalo petje. Anda je vedno jesala, od samega začudenja, Vanja je nemirno izpraševal, Stepan je gledal, gledal in se je čudil. Papa je sedel mirno, teta je bila vesela, mama je sedela poleg tete, za njo so sedeli drugi ljudje. Tam na koncu čolna sta se objemala dva človeka, Stepan je mislil, da se objemata od veselja, ker je tako lepo na jezeru. Čolnar je gibal z vesli, čoln je plaval; drugi čolni so plavali prav poleg njih čolna, nekateri so jih prehiteli, ali so celo zadeli ob nje. Čolni so se pomikali tako naprej po jezeru, balončki so razsvetljevali noč, rakete so letele v zrak vedno večje, vedno lepše, grad je bil ožarjen v rdečem ognju, glasovi so klicali od vseh strani. Ko so bili že na pol pota, se je vnel na čolnu poleg njih — balonček; zgorel je do konca in je padel v jezero. Čez čas je zapazila Anda isto na drugem čolnu. Stepan je gledal vse to molče in je samo mislil, kako je lepo.

Tako so plavali celo uro po jezeru in so obšli cel breg Povsod po vilah so bili ljudje, ki so z razsvetljenih verand pozdravljali čolne na jezeru. Iz nekaterih čolnov so pred vilami spuščali rakete v pozdrav.

Nazadnje je godba prenehala, petje je utihnilo, rakete so ugasnile — le vile so se še svetile in čolni z balončki, ki so plavali po jezeru. Bilo je konec. Čolni so se razhajali. Izstopili so na breg in so odšli domov. Stepan je samo čutil veliko množico ljudij okoli sebe, v mislih je bil še vedno na jezeru: vedno je še videl razsvetljene vile, plavajoče čolne, žareče rakete. Bil je utrujen — zato je molčal. Ko so prišli domov, ni govoril z nikomer, legel je v posteljo in je zaspal.